

Titulació	Tipus	Curs
Dret	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Maria Carmen Navarro Villanueva

Correu electrònic: maricarmen.navarro@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits per a poder cursar l'assignatura.

L'idioma de les classes teòriques i dels seminaris serà el català. Les classes s'impartiran en castellà si hi ha estudiants de fora de Catalunya.

La docència de l'assignatura s'impartirà tenint en compte la perspectiva dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Objectius

L'assignatura pretén que l'alumnat conegui quina és l'estructura del procés penal espanyol i quins són els diferents tipus de judicis penals. En aquest sentit, l'assignatura persegueix que l'alumnat aprengui quines són les diferents parts que poden intervenir en un procés penal, quins òrgans judicials seran competents, quines mesures cautelars poden adoptar-se així com les diligències d'instrucció que poden ser acordades i els mitjans de prova que poden ser practicats, entre altres temes. D'altra banda, l'assignatura pretén oferir una visió a les nocions bàsiques del dret penitenciari i de l'execució de la pena privativa de llibertat.

Competències

- Adquirir els coneixements bàsics de les diferents dogmàtiques jurídiques i exposar-los en públic.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un tems limitat.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Memoritzar i utilitzar la terminologia jurídica.
- Redactar textos jurídics (contractes, dictàmens, sentències, interlocutòries, providències, testaments, legislacions, etc.).
- Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.
- Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Definir els conceptes processals bàsics.
2. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
3. Distingir els diferents documents i escrits processals dels diversos àmbits processals.
4. Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.
5. Identificar les qüestions processals que es presentin en qualsevol cas pràctic plantejat.
6. Identificar les qüestions processals que es presentin i buscar-hi una solució en les diverses fonts i recursos treballats.
7. Relacionar els conceptes processals bàsics amb la resta de disciplines jurídiques.
8. Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.
9. Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.
10. Utilitzar el llenguatge jurídicoprocessal.
11. Utilitzar les fonts i els recursos en els quals cal buscar les solucions dels casos pràctics plantejats.

Continguts

PRIMERA PART: REVISIÓ DE LES NOCIONS DE DRET PROCESSAL PENAL

Tema 1: Les garanties i els principis processals

1. La constitucionalització de les garanties processals
2. Conseqüències de la constitucionalització de les garanties processals
3. Les garanties processals
4. Principis del procés penal

Tema 2: Funcions del procés penal. Sistemes d'enjudiciament

1. Funcions del procés penal
2. Sistemes d'enjudiciament penal

Tema 3: Els judicis penals ordinaris

1. Procediment per l'enjudiciament dels delictes lleus
2. Procés penal abreujat
3. Procés ordinari per delictes greus
4. Procés davant del Tribunal del Jurat
5. Procediment per a l'enjudiciament ràpid de determinats delictes
6. Procés per l'enjudiciament de menors

Tema 4: L'activitat jurisdiccional penal

1. La jurisdicció penal. Límits.
2. La competència penal

Tema 5: L'activitat de les parts en el procés penal

1. L'acció penal
2. L'acció civil derivada de delictes

Tema 6: Les parts processals

1. Concepte de part processal en el procés penal
2. Les parts acusadores
3. Les parts acusades
4. La postulació

Tema 7: Les mesures cautelars en el procés penal

1. Concepte i funcions de les mesures cautelars
2. Pressupòsits i elements
3. Classes de mesures cautelars
4. Procediment per a l'adopció de la llibertat i la presó provisional

Tema 8: La incoació del procés penal

1. Denúncia
2. Querella
3. Iniciació d'ofici

Tema 9: L'instrucció

1. Les diligències d'instrucció
2. Terminació de la instrucció
3. El sobreseïment

Tema 10: La fase de judici oral

1. L'escrit d'acusació o de qualificació provisional
2. Els articles de previ pronunciament
3. La prova
4. Suspensió i interrupció del judici oral

Tema 11: La conclusió del judici oral

1. La sentència penal
2. La cosa jutjada
3. Impugnació de la cosa jutjada

Tema 12: Mitjans d'impugnació.

1. Efectes dels recursos

2. Classes de recursos

2ª PART: INTRODUCCIÓ AL DRET PENITENCIARI

Tema 1: Naturalesa de l'execució de la pena privativa de llibertat. Legislació aplicable i òrgans que intervenen

1. La complexitat de l'execució penal: dispersió legislativa i distribució de competències entre els diferents òrgans.

2. L'Administració Penitenciària.

3. La intervenció del tribunal sentenciador en l'execució de la pena privativa de llibertat. Especial referència a les alternatives a la presó.

4. El paper del Jutjat de Vigilància Penitenciària.

5. Altres òrgans que poden intervenir en l'execució de la pena de presó.

Tema 2: El tractament penitenciari i les modalitats de compliment de la pena

1. Concepte.

2. Contingut i principis

3. Finalitats

4. La classificació penitenciària

5. Modalitats de compliment de la pena: règim tancat, règim obert i règim semi-obert.

Tema 3: Drets i deures de les persones privades de llibertat: la relació jurídico-penitenciària

1. Contingut, naixement i extinció de la relació jurídico-penitenciària

2. Els drets de les persones privades de llibertat

3. El dret al treball de les persones empresonades

4. Els deures de les persones privades de llibertat

5. La responsabilitat de l'Administració Penitenciària

Tema 4: Les relacions amb l'exterior de les persones empresonades

1. Tipus de sortides

2. Procediment de concessió de permisos

3. Les comunicacions

4. La recepció de paquets

Tema 5: El règim disciplinari sancionador

1. Concepte, naturalesa i finalitats

2. Principis informadors

3. Les faltes i les sancions disciplinàries

4. Procediment sancionador

5. Els recursos contra les sancions disciplinàries

Tema 6: Els beneficis penitenciaris

1. Concepte i classes
2. La llibertat condicional
3. L'indult penitenciar
4. Les recompenses

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques i correcció treballs	9	0,36	1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11
Classes teòriques	22	0,88	1, 2, 5, 7, 10
Discussió a classe de temes processals actuals	4	0,16	2, 3, 4, 6, 7, 10
Resolució i discussió de treballs pràctics	9	0,36	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11
Tipus: Autònomes			
Avaluació	6	0,24	1, 2, 5, 7, 8, 10
Estudi de la matèria	100	4	1, 2, 3, 7, 8, 10

La primera franja horària de "judicis penals" es dedicarà, per regla general, a la revisió teòrica d'alguns temes i a algun cas pràctic però, prèviament, l'alumnat haurà d'haver llegit amb deteniment la teoria aplicable al cas a resoldre.

La segona franja horària es dedicarà a la correcció i comentari dels treballs presentats pels i per les alumnes, individualment o en grup, així com al plantejament dels dubtes que hagi generat el tema i a l'estudi de nous casos pràctics. També es comentaran les notícies processals de caràcter penal aparegudes al llarg de la setmana als mitjans de comunicació.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Pràctiques grupals	25%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Pràctiques individuals	25%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Proves d'avaluació (2)	50%	0	0	1, 2, 3, 6, 10

A) Modalitat d'avaluació continuada

Es la modalitat recomanada per a superar l'assignatura. Aquest model d'avaluació continuada requereix l'assistència a les classes, excepte en aquells supòsits d'absències justificades documentalment per malaltia o circumstàncies sobrevingudes de força major. Cal un mínim del 80% de l'assistència per a ser avaluat/ada.

La nota final de l'assignatura s'obtindrà de la mitjana dels diferents treballs que l'alumnat ha de fer al llarg del curs, tant individuals com grupals (25%+25%) així com de les dues proves d'avaluació que es duren a terme (50%). La nota de cadascuna d'aquestes proves d'avaluació haurà de ser, com a mínim, de 4 per superar l'assignatura, sempre i quan la mitjana entre les dues proves sigui de 5.

L'alumnat serà avaluat sempre que hagi realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professor/a de l'assignatura pot considerar l'estudiant com a no avaluable.

L'alumnat que no hagi superat l'avaluació continuada, en tenir suspesa una de les dues parts (pràctiques o parcials) podrà presentar-se a la re-avaluació.

Nota: la persona que copii o intenti copiar a un examen tindrà un 0 en l'examen. L'alumne/a que presenti una pràctica en el que hi hagi plagi obtindrà un 0 i rebrà una advertència. En cas de reiteració de la conducta, aquesta persona suspendrà l'assignatura.

Ús restringit de la IA: Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'IA exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o les traduccions. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat.

B) Modalitat d'avaluació única

L'alumnat que segueixi aquest mètode d'avaluació única haurà de realitzar una prova final en la que haurà de demostrar l'adquisició del conjunt de competències de l'assignatura.

La prova final consistirà en tres activitats diferents amb un valor també divers:

- a) un examen final de tot el temari de l'assignatura (50%). Aquest examen serà tipus test i tindrà una durada de 60 minuts;
- b) la resolució d'un cas pràctic de dret penitenciari (25%). Per a la resolució del cas, l'alumnat podrà disposar com a material de la Llei d'Enjudiciament Criminal, la Llei Orgànica General Penitenciària i el Reglament Penitenciari.
- c) l'exposició oral davant d'un tribunal format per tres professors/res (25%). S'oferiran dos temes, apartats o subepígrafs del tema. L'estudiant haurà d'escollir-ne un per a exposar-lo oralment. Tindrà un temps màxim de 10 minuts per a preparar l'exposició. L'estudiant haurà de fer la defensa durant 5 minuts i seguidament, haurà de respondre a les preguntes formulades pel tribunal.

La realització d'aquestes tres activitats es farà en un mateix dia.

Per superar l'assignatura s'ha d'obtenir una nota mínima de 2,5 punts a l'examen; 1,25 punts al cas pràctic i 1,25 a l'exposició oral.

Si l'estudiant no supera alguna de les tres activitats, tindrà dret a la re-avaluació.

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA OBLIGATÒRIA:

- * RAMOS F. (2022), *Enjuiciamiento criminal. 13ª lectura constitucional*, Atelier, Barcelona.
- * NAVARRO Carmen (2017), *Las recientes reformas de la ejecución de la pena privativa de libertad*. Justicia 2, 275-318.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA:

- * ARMENTA Teresa (2024), *Lecciones de Derecho Procesal Penal*, 15ª ed., Marcial Pons, Madrid.
- * CERVELLÓ Vicenta (2022), *Derecho penitenciario*, Tirant lo blanch, Valencia (disponible a la biblioteca digital UAB).
- * CORTES DOMÍNGUEZ /MORENO CATENA (2023), *Derecho procesal penal*, Tirant lo blanch, València (disponible a la biblioteca digital UAB).
- * GIMENO SENDRA (2021), *Derecho procesal penal*, Dykinson, Madrid (disponible a la biblioteca digital UAB).
- * GÓMEZ COLOMER et al (2024) *Proceso penal. Derecho procesal III (Proceso penal)*, Tirant lo blanch, Valencia (disponible a la biblioteca digital UAB).
- * NAVARRO Carmen (2019), *Ejecución de la pena privativa de libertad*. Juruà, Porto (disponible a la biblioteca digital UAB).
- * NIEVA FENOLL (2025), *Derecho Procesal III (Proceso Penal)*, Tirant lo Blanch, Valencia.

Programari

L'assignatura no exigeix un programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	51	Català	segon quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	51	Català	segon quadrimestre	tarda